

Плани лекцій

Тема 1. Інновації і інноватика.

Сутність і основні поняття теорії інноватики як інтегративної науки. Мультидисциплінарний інструментарій інноватики. Сутність понять «новація», «інновація», «нововведення», «відкриття», «інноваційна діяльність», «інноваційна інфраструктура». Сутнісна характеристика інновацій. Життєвий цикл інновацій. Життєвий цикл попиту і технологій. Життєвий цикл попиту і товарів. Сфера інноваційної діяльності. Основні чинники детермінації і механізми провадження інноваційної діяльності. Організаційно-управлінські, техніко-економічні, юридичні та соціально-психологічні чинники інноваційної діяльності. Класифікація інновацій та їх особливості.

Тема 2. Інноваційний процес як об'єкт інноваційного менеджменту. Загальна характеристика інноваційного процесу: поняття, сутність, зміст. Інноваційний процес і інноваційна система. Комплексність інноваційного процесу. Інноваційні процеси: етапи, стадії. Структура і життєвий цикл інноваційного процесу. Механізм стикування різних стадій інноваційного процесу. Моделі інноваційного процесу. Форми інноваційного процесу залежно від способу поширення новації: простий внутрішньоорганізаційний, простий міжорганізаційний та розширений. Внутрішньоорганізаційний шлях нововведення на підприємстві. Розподіл уповноважених між внутрішньофірмовими службами під час розроблення і впровадження нового продукту. Критерії оцінки нововведення на різних стадіях інноваційного процесу. Сучасні особливості інноваційного процесу. Циклічність інноваційних процесів. Технологічні розриви. Причини та витoki інноваційних ідей. Чинники успішності та невдач нововведень. Криві «смертності» ідей нових товарів.

Тема 3. Теорії інноваційного розвитку. Розвиток як об'єктивний процес змін: стадії, форми, фази. Рушійні сили інноваційного розвитку. Циклічність розвитку. Теорія довгих хвиль М. Кондратьєва. Періоди великих хвиль. Механізм циклу. Часовий цикл винаходів та втілення їх у виробництво. Сучасні економічні і суспільно-філософські концепції інноваційного розвитку. Класична теорія нововведень. Неокласична теорія нововведень. Теорія «прискорення». Соціально-психологічна теорія. Періодизація суспільного розвитку з позицій теорії інновацій. Концепція технологічних укладів і їх зміни в процесі розвитку суспільства. Технологічні прориви і створення «хай-тек».

Змістовий модуль 2. Державне регулювання інноваційних процесів та інноваційної діяльності.

Тема 4. Інноваційний розвиток як природна тенденція сучасності. Взаємодія науково-технічного розвитку з природним і соціальним середовищем. Основні сучасні тенденції світового інноваційно-технологічного розвитку і роль держави у цих процесах. Показники інноваційного типу

розвитку держави. Технологія та технологічні уклади: вплив держави на підтримання стабільності і зміни. Роль держави у створенні механізму регулювання інноваційного процесу та інноваційної діяльності. Основні функції державних органів у регулюванні інноваційної діяльності. Державна інноваційна політика: мета, принципи, механізми реалізації. Методи реалізації інноваційної політики. Визначення критичних технологій міжгалузевого характеру.

Тема 5. Національна інноваційна система. Сутність концепції національної інноваційної системи. Основні підсистеми НІС. Особливості НІС зарубіжних країн. Державна політика формування національної інноваційної системи в Україні. Особливості формування інноваційної політики України у зв'язку з історичним розвитком. Законодавче та нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності. Концепція розвитку національної інноваційної системи України до 2025 року. Основні завдання і напрями розвитку національної інноваційної системи в Україні.

Тема 6. Інноваційна інфраструктура в сфері інноваційної діяльності. Забезпечуючі та регулюючі функції інноваційної інфраструктури. Організаційні форми інноваційної інфраструктури. Виникнення нових організаційних форм управління інноваційним процесом. Технопарки. Технополіси. Регіональні науково-промислові комплекси. Інноваційні центри – інкубатори. Консультативні фірми. Венчурні фірми. Науково-технічна кооперація. Стратегічні альянси. Організаційний механізм фінансового забезпечення інноваційної діяльності. Розвиток державного регулювання взаємовідносин економічних агентів в національній інноваційній системі.

Змістовий модуль 3. Управління інноваційною діяльністю організації

Тема 7. Підприємство як основний суб'єкт реалізації нововведень. Інноваційний менеджмент як управління інноваційною діяльністю і як система інновацій в управлінні. Сутність і зміст інноваційного менеджменту. Функції інноваційного менеджменту. Менеджери в інноваційній сфері: характер завдань, основні компетенції. Рішення в інноваційному менеджменті та методи їх прийняття. Склад основних рішень за функціями інноваційного менеджменту. Інноваційний менеджмент на фірмах Японії та США. Сфери здійснення інноваційних процесів на підприємстві. Процесний підхід в управлінні. Організаційні форми і організаційні структури, які забезпечують розвиток інноваційних процесів. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності. Взаємодія організації і нововведень. Особливості ставлення організації до нововведень. Сприйнятливість організації до нововведень. Формування інноваційного потенціалу організації.

Тема 8. Інноваційні стратегії. Поняття та особливість інноваційної стратегії. Типи інноваційних стратегій. Структуроутворюючі чинники, які

використовуються при класифікації інноваційних стратегій. Активно-наступальні стратегії. помірно-наступальні стратегії. оборонні (захисні) стратегії. Розроблення і обґрунтування інноваційної стратегії. Стадії і чинники вибору інноваційної стратегії підприємства. Процес розроблення нового продукту. Стратегічне планування як елемент стратегічного управління та метод успішної реалізації інноваційної стратегії.

Тема 9. Система стимулювання інноваційної діяльності в організації. Сутність мотивації і стимулювання в системі управління персоналом, зайнятого інноваційною діяльністю. Особливості мотивації працівників творчої праці. особливості мотивації викладачів, наукових працівників. Форми і методи стимулювання творчої активності персоналу. Грошове і негрошове стимулювання. Заохочення і покарання. Заохочення діяльності групи і одного працівника-новатора. Особливості стимулювання таких категорій персоналу: 1) наукові і науково-технічні кадри; 2) науково-допоміжний і обслуговуючий персонал; 3) виробничий та адміністративно-господарський персонал. Методи прямого і опосередкованого стимулювання. Мотивація винахідницької діяльності. Способи: розкріпачення творчої ініціативи особистості; розширення неформального спілкування (наукової комунікації); підтримка новаторства керівництвом організації і держави; простота і ясність патентних процедур; швидкість і гласність розгляду заявок винахідництва. Особливості кар'єри наукових працівників у системі стимулювання. Чинники творчого середовища як чинники стимулювання персоналу.

Тема 10. Особливості управління інноваційною діяльністю закладу освіти. Інноваційна політика навчального закладу: сутність, принципи формування, складові. Інноваційний потенціал навчального закладу, організації. Особливі організаційні форми і організаційні структури, посади, підрозділи. Взаємозв'язок з державною політикою. Галузева детермінація. Стиль керівництва і формування інноваційної культури в організації. Особливості управління інноваційною діяльністю державного і приватного навчального закладу, закладу середньої і вищої освіти, професійно-технічної освіти.

Тема 11. Система управління інноваційною діяльністю закладів освіти: концепція закладу; стратегічне, тактичне і оперативне управління, організаційні структури управління, інноваційна культура, управління персоналом. Основні підрозділи, дотичні до інноваційного менеджменту. Експлікація основних функцій менеджменту по відношенню до управління інноваційною діяльністю навчальних закладів. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища.

Тема 12. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності навчальних закладів.

Сутність проблеми оцінки ефективності інновацій. Ефекти інноваційної діяльності та їх взаємо зв'язок. Особливі критерії оцінки ефективності

інноваційної діяльності. Комерційна (фінансова) ефективність. Бюджетна ефективність. Народногосподарська економічна ефективність. Результати інноваційного проекту як критерій оцінки ефективності інноваційного менеджменту. Комплексна оцінка ефективності. Інтегральний ефект від інноваційної діяльності. Види ефективності. Соціальна, економічна, організаційна. Особливості оцінки ефективності управлінської діяльності. загальні і часткові показники. Методи оцінки економічної ефективності інноваційної діяльності. Особливі методи і критерії оцінки ефективності інноваційної діяльності у закладах освіти і науково-дослідних установах

Теми семінарських занять

Інноваційний процес як об'єкт інноваційного менеджменту.

Теорії інноваційного розвитку.

Інноваційний розвиток.

Інноваційна інфраструктура в сфері інноваційної діяльності.

Інноваційні стратегії

Системи стимулювання інноваційної діяльності в організації

Система управління інноваційною діяльністю закладів освіти

Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності навчальних закладів

Питання до іспиту

1. Сутність та зміст основних категорій: новація, нововведення, інновація винахід, відкриття.
2. Сутність інноватики як науки. Предмет, об'єкт, специфіка інноватики.
3. Сутність та значення інноваційної діяльності. Основні чинники, що сприяють і стримують інноваційну діяльність.
4. Життєвий цикл інновацій: характеристика фаз розвитку та задач менеджменту.
5. Стан та проблеми розвитку інноваційної діяльності в Україні.
6. Сутність, складові та властивості інноваційної інфраструктури.
7. Закономірності формування технологічних укладів та характеристика його структури. Роль базових інновацій в формуванні ТУ.
8. Характеристика еволюційного, біфуркаційного та інноваційного типів розвитку в економіці.
9. Циклічний характер інноваційного розвитку. Теорія Й. Шумпетера.
10. Основні положення хвильової теорії М. Д. Кондратьєва. Обґрунтування доцільності впровадження інноваційно-інвестиційних проектів з точки зору теорії "довгих хвиль".
11. Основні положення неокласичної теорії нововведень Г. Менша. Значення концепції S-образних кривих в обґрунтуванні доцільності впровадження нововведень.
12. Значення теорії інноваційного підприємництва та соціально-психологічної теорії в дослідженні проблем впровадження інновацій.
13. Сутність, зміст та види інноваційного процесу.
14. Структура інноваційного процесу: сутнісна характеристика основних етапів та видів діяльності.

15. Характеристика основних моделей поширення інновацій.
16. Сутність та значення класифікації інновацій для управлінської діяльності.
17. Причини та чинники, що обумовлюють зростання ролі держави в регулюванні інноваційної діяльності.
18. Мета, напрямки та основні принципи державної інноваційної політики.
19. Основні етапи розвитку системи державного регулювання інноваційної діяльності в розвинених країнах. Особливості державного регулювання інноваційної діяльності в Україні.
20. Характеристика прямих та непрямих методів реалізації державної інноваційної політики.
21. Джерела інноваційних ідей за П. Друкером. Характерні риси інновацій, що базуються на нових знаннях.
22. Економічний, правовий та організаційний механізм реалізації державної інноваційної політики.
23. Сутність, цілі та задачі інноваційного менеджменту.
24. Принципи та методи інноваційного менеджменту.
25. Характеристика основних функцій інноваційного менеджменту.
26. Прогнозування в інноваційному менеджменті: задачі та методи прогнозування.
27. Цілевстановлення в інноваційному менеджменті. Методи формування "дерева цілей" організації.
28. Основні вимоги до менеджерів в інноваційній сфері.
29. Основні якості, що повинні бути притаманні менеджерам в інноваційній сфері.
30. Рішення в інноваційному менеджменті та методи їх прийняття.
31. Взаємодія організації і нововведень. Основні чинники, що складають основу сил відторгнення нововведень.
32. Характеристика чинників, які визначають сприйнятливість організації до інновацій.
33. Особливості взаємодії організації і нововведень за Д. Р. Кімберлі та завдання інноваційного менеджменту для кожного типу.
34. Основні причини опору змінам та характеристика методів їх подолання.
35. Інноваційний потенціал організації: основні складові та методи оцінки.
36. Характеристика основних підходів до оцінки інноваційного потенціалу підприємства та особливості їх застосування.
37. Сутність та особливості інноваційних стратегій. Позитивні наслідки та, що супроводжують впровадження інноваційних стратегій в організаціях.
38. Типи інноваційних стратегій за "менеджерською поведінкою". Можливі наслідки застосування для підприємства.
39. Характеристика та особливості застосування наступальних інноваційних стратегій за М.Портером.
40. Характеристика та особливості застосування оборонних інноваційних стратегій за М.Портером.
41. Характеристика основних етапів розробки інноваційних стратегій.
42. Сутність та значення SWOT-аналізу при виборі інноваційної стратегії.
43. Методи пошуку інноваційних ідей. Характеристика активних методів

пошуку.

44. Основні принципи стратегічного планування інноваційної діяльності.
45. Порівняльна характеристика “технопарку” і “технополісу”
46. Характеристика основних етапів стратегічного планування інноваційної діяльності організацій.
47. Переваги та недоліки структур, організованих за галузями науки, за продуктовою ознакою та за стадіями НДДКР.
48. Матричні структури: сутність, види, особливості застосування.
49. Переваги та недоліки способів послідовної, паралельної та інтегральної організації робіт в інноваційному процесі.
50. Характеристика основних видів ефективності інноваційної діяльності.
51. Основні принципи оцінки інноваційного проекту.
52. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України.
53. Характеристика організаційних форм міжнародної науково-технічної кооперації фірм для спільного проведення НДДКР.
54. Роль і значення бізнес-інкубаторів для розвитку інноваційної діяльності в Україні.
55. Обґрунтування джерел фінансування і вибір інвестора для інноваційної діяльності на підприємстві.
56. Фінансування інноваційної діяльності венчурним капіталом.
57. Методи стимулювання творчої активності персоналу в управлінні інноваційною діяльністю
58. Сутність інноваційної культури організації, її складові та способи формування.
59. Особливості сучасного розвитку науково-технічного потенціалу України.
60. Характеристика поняття технологічного розриву. S – образна крива Менша - Фостера.
61. Роль венчурних організацій в інноваційному процесі.
62. Види ефективності інноваційної діяльності. Оцінка соціальних наслідків науково-технічних інновацій.
63. Управління інноваційним проектом: характеристика спільних ознак проектів та завдань менеджменту.
64. Стимулювання вищого менеджменту організації до інноваційної діяльності: характеристика складових стимулюючого контракту топ-менеджера.
65. Характеристика моделі управління інноваційним проектом: WBS, OBS, матриця відповідальності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Аничин В.Л. Инновационный менеджмент: Учебное пособие. - Белгород: Изд-во БелГСХА, 2011. - 103с.
2. Бовин А.А., Чередникова Л.Е. Инновационный менеджмент: Учебно-методический комплекс. – Новосибирск: НГУЭУ, 2007. – 144 с.
3. Концепція розвитку національної інноваційної системи (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 680-р) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.

4. Краснокутська Н. В., Гарбуз С. В. Інноваційний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. – К.: КНЕУ, 2005. – 276 с.
5. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - Київ, 2007. - 398 с.
6. Микитюк П.П., Сенів Б.Г. Інноваційна діяльність: Навч. пос. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
7. Миляева Л.Г. Оценка инновационного потенциала организаций: теоретические и методические аспекты: Монография / Л.Г. Миляева, Д.А. Белоусов; Алт. гос. техн. ун-т, БТИ. – Бийск: Изд-во Алт. гос. техн. ун-та, 2010. – 124 с.
8. Михайлова Л.І., Турчина С.Г. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 248 с.
9. Хотяшева О.М. Инновационный менеджмент: Учебное пособие. 2-е изд.: ЗАО Издательский дом «Питер»; СПб. ; 2006. – 264 с.
10. Шпак Г.Б. Инновационный менеджмент: Учебное пособие. - Хабаровск: ХГАЭП, 2005. - 99с.

Додаткова література:

1. Александрова В. П. Тенденції розвитку науково-технічних пріоритетів у промисловості України // Проблеми науки. – 2003. – № 11.
2. Антонюк Л. Л., Поручник А. М., Савчук В. В. Інновації: теорія, механізм розробки і комерціалізації: Монографія. – К.: КНЕУ, 2003.
3. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін: Навч. посібник. – К.: Заповіт, 1996.
4. Бездудный Ф. Ф., Смирнова Г. А., Нечаева О. Д. Сущность понятия «инновация» и его классификация // Инновации. – 1998. – № 2–3.
5. Белл Д. Третья технологическая революция и ее возможные социально-экономические последствия. – М.: Экономика, 1990.
6. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования: Пер. с англ. – М.: Academia, 1999.
7. Бердашкевич А. П. О поддержке инновационной деятельности в Японии // Инновации. – 2002. – № 7.
8. Беренс В., Хавранек П. М. Руководство по оценке эффективности инвестиций: Пер. с англ. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Интерэксперт: ИНФРА-М, 1995.
9. Бесчасный Л. О. Механизм мотивации к научно-технической деятельности в условиях рыночной экономики // Экономика Украины. – 1995. – № 8.
10. Білорус О. Г. Економічна система глобалізму: Монографія. – К.: КНЕУ, 2003.
11. Бойетт Дж. Г., Бойетт Дж. Т. Путеводитель по царству мудрости: лучшие идеи мастеров управления. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003.
12. Варганюк А. Інноваційне оновлення виробництва – безальтернативний шлях // Віче. – 2001. – № 11.
13. Гальчинський Л. С., Геєць В. М., Кінах А. К., Семіноженко В. П. Інноваційна стратегія українських реформ. – К.: Знання України, 2002.
14. Гапоненко Н. Инновации и инновационная политика на этапе перехода к новому технологическому порядку // Вопросы экономики. – 1997. – № 9.

15. Гарбуз С. В. Проблемы формирования инновационной политики Украины // Теории микро-, макроекономіки. — 2002. — № 10.
16. Гончаров В. В. В поисках совершенства управления: руководство для высшего управленческого персонала: В 2 т. — М.: МНИИПУ, 1997.
17. Глазьев С. Ю. Теория долгосрочного технико-экономического развития. — М.: Владар, 1993.
18. Гребнев Е. Т. Управленческие нововведения. — М.: Экономика, 1985.
19. Даниелов А. Р. Развитие высокотехнического сектора американской промышленности // США, Канада: Экономика, политика, культура. — 2001. — № 2.
20. Данько М. С. Статистичний моніторинг структурних технологічних змін у промисловості // Статистика України. — 2002. — № 2.
21. Добров Г. М. Системный анализ организационно-управленческих проблем научно-технического прогресса. — К.: Знание, 1981.
22. Завлин П. Н., Васильев А. В. Оценка эффективности инноваций. — СПб.: Бизнес-Пресса, 1998.
23. Избранные вопросы современного инновационного менеджмента для малых и средних предприятий / Под ред. В. П. Соловьева, Р. Мюллера. — К.: Дрезден: Демиур, 1999.
24. Иванова Н. Межфирменная научно-техническая кооперация: опыт Запада // Проблемы теории и практики управления. — 1996. — № 2.
25. Иванов М. М., Колупаева С. В., Кочетков Г. Б. США: управление наукой и нововведениями. — М.: Наука, 1990.
26. Иванова Н. Национальные инновационные системы // Вопр. экономики. — 2002. — № 7.
27. Иноземцев В. Л. За пределами экономического общества: Постиндустриальные теории и постэкономические тенденции в современном мире. — М.: Наука, 1998.
28. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие / Ред. В. М. Аньгиин. — М.: Дело, 2003.
29. Татеиси К. Вечный дух предпринимательства. — К.: Укринтур, 1992.
30. Капитонов Э. А., Капитонов А. Э. Корпоративная культура и PR. — М.: ИКЦ Марь, 2003.
31. Конарева Л. А. Опыт реструктуризации компаний США и Японии в 90-е годы // США: экономика, политика, идеология. — 1998. — № 9.
32. Кондратьев Н. Д. Проблемы экономической динамики. — М.: Экономика, 1989.
33. Коно Т. Стратегия и структура японских предприятий: Пер. с англ. / Общ. ред. и вступ. ст. О. С. Виханского. — М.: Прогресс, 1987.
34. Котлер Ф. Основы маркетинга: Пер. с англ. — М.: СПб.: К.: Вильямс, 2001.
35. Круглова Н. Ю. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие. — М.: Изд-во РДЛ, 2001.
36. Кузин Б., Юрьев В., Шахдинаров Г. Методы и модели управления фирмой. — СПб.: Питер, 2001. — (Учебники для вузов).
37. Куликов Т. В. Японский менеджмент и теория международной конкурентоспособности. — М.: Экономика, 2000.

38. Лапко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання. — К.: ІЕП НАНУ, 1999.
39. Лунев В. Л. Тактика и стратегия управления фирмой: Учеб. пособие. — М.: Финпресс: НГАЭиУ, 1997.
40. Малая энциклопедия открытий / Сост. И. Е. Свиридова, Н. Г. Сиротенко. — М.: АСТ; Х.: Торсинг, 2001.
41. Медынский В. Г., Ильдеменов С. В. Реинжиниринг инновационного предпринимательства: Учеб. пособие для вузов / Под ред. проф. В. А. Ирикова. — М.: ЮНИТИ, 1999.
42. Медынский В. Г. Инновационный менеджмент: Учебник. — М.: ИНФРА-М, 2002.
43. Международный менеджмент / Под ред. С. Э. Пивоварова, Л. С. Тарасевича, А. И. Майзеля. — СПб.: Питер, 2001.
44. Молчанов Н. Н. Инновационный процесс. Организация и маркетинг. — СПб.: Изд-во С-Петербур. ун-та, 1995.
45. Минцберг Г. Структура в кулаке: создание эффективной организации. — М.: Книжная палата, 2002.
46. Морозов Т. Особенности национальных технопарков в Украине // Экономика, підприємництво, право. — 2001. — № 12.
47. Науково-технічний потенціал України: Стан, проблеми перспективи розвитку. — К.: ЦДПІН НАН України, 2000.
48. Нонака И., Татучи Х. Компания — создатель знания. Зарождение и развитие инноваций в японских фирмах. — М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2003.
49. Новікова І. В. Характеристика джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств // Проблеми науки. — 2001. — № 2.
50. Наука, інновації та інформатика. Статистичний щорічник України. — К.: Статистика, 2002.
51. Одотюк І. В. Державні пріоритети технологічного розвитку, їх роль та проблеми економічної оцінки в Україні // Проблеми науки. — 2001. — № 4.
52. Панасюк Б. Деякі підходи до прогнозування науково-технологічної та інноваційної сфер // Економіка України. — 1999. — № 3.
53. Поручник А. М., Антонюк Л. Л. Венчурний капітал: зарубіжний досвід та проблеми становлення в Україні: Монографія. — К.: КНЕУ, 2000.
54. Пригожин А. И. Нововведения: стимулы и препятствия (социальные проблемы инноватики). — М.: Политиздат, 1989.
55. Прогнозирование и оценки научно-технических нововведений. — К.: Наук. думка, 1989.
56. Соколов А., Денисов Ю. Научно-технический прогноз как ориентир для предпринимателя // Проблемы теории и практики управления. — 1998. — № 3.
57. Садовничий В. Наука как фактор экономического подъема // Проблемы теории и практики управления. — 2001. — № 3.
58. Санто Б. Инновация как средство экономического развития: Пер. с венг. — М.: Прогресс, 1990.
59. Сартан Г. Н. и др. Новые технологии управления персоналом. — СПб.: Речь, 2003.

60. Соколов А., Денисов Ю. Научно-технический прогноз как ориентир для предпринимателя // Проблемы теории и практики управления. — 1998. — № 3.
61. Статистика науки и инноваций: Краткий терминологический словарь / Под ред. Л. М. Гохберга. — М.: ЦИСН, 1996.
62. Стеченко Д. М. Інноваційні форми регіонального розвитку: Навч. посібник. — К.: Вища шк., 2002.
63. Титов А. Б. Маркетинг и управление инновациями. — СПб.: Питер, 2001.
64. Тоффлер Э. Шок будущего: Пер. с англ. — М.: АСТ, 2002.
65. Туган-Барановський М. М. Промышленные кризисы: Репр. издание 1900. — К.: Наук. думка, 1996.
66. Управление организацией: Учебник / Под ред. А. Г. Поршнева, З. П. Румянцевой, Н. А. Саламатина. — М.: ИНФРА-М, 2002.
67. Управление современной компанией: Учебник / Под ред. проф. Б. Мильнера и проф. Ф. Лииса. — М.: ИНФРА-М, 2001.
68. Устинов В. А. Управление инновационной деятельностью в процессе создания новой техники, освоения производства новой продукции: Учеб. пособие. — М.: ГАУ, 1995.

<i>Інформаційні</i>	<i>ресурсу</i>	<i>Назва</i>	<i>ресурсу</i>
Інтернет-адреса	ресурсу	Назва	ресурсу
http://www.rada.kiev.ua/	Сайт	Верховної Ради	України
http://www.liga.ua/	Сайт	правової системи	"Ліга"
http://www.congress.kiev.ua/		Український бізнес-конгрес	
http://www.uice.com.ua/	Українська	Міжбанківська валютна біржа	
http://www.pfts.com/	Українська	позабіржова фондова торгівельна система	
http://www.trifle.net/fo/	Сайт	українського "Фінансового огляду"	
http://www.ufs.kiev.ua/	Український	фінансовий сервер	
http://www.ifs.kiev.ua			
інформаційне	агентство		"Инфинсервис"
http://server.ufsa.kiev.ua/	Сервер	українського товариства фінансових аналітиків	
http://www.i-m.kiev.ua/	Український	сайт, присвячений Інтернет-маркетингу	
http://www.ukrse.kiev.ua/	Українська	фондова біржа	
http://www.business.kiev.ua/	Всеукраїнська	газета	"Бізнес"
http://www.gc.com.ua			
Газета			"Контракти"
http://www.invest.com.ua/	Українська	інвестиційна газета	
http://www.tax.com.ua			
Сервер	"Податкова	система	України"
http://e2000.kyiv.org/	Сайт	"Економіка 2000"	
http://www.maximum.com.ua/	Діловий	український щотижневик	
"Компаньйон"			
http://www.rbc.ru/	Сервер	"Росбизнесконсалтингу"	
http://www.finmarket.ru/	Сервер	"Фінансовий ринок Росії"	
http://www.cfin.ru/	Сайт	"Корпоративні фінанси"	
http://www.libertarium.ru/	Проект	"Либертариум" - теорії свободи в	

цифровому майбутньому

<http://www.citycat.ru/finance/catalog> Фінансовий каталог від А. Шустермана

<http://www.citycat.ru/finance/> Фінансовий каталог сайту Citycat

<http://www.rusmoney.com/> Сервер проекту "Росіяни гроші"

<http://www.consulting.ru/> Часопис "Consulting" - проблеми обліку і аналізу

<http://www.gaap.ru/> Російськомовні матеріали по міжнародній системі ГААП

<http://www.russianenterprisesolutions.com/> Часопис "Планета КІС"

<http://www.marketing.sp.ru/> Сайт присвячений маркетингу

<http://www.forex.net.ru/> "Планета Форекс" - валютний ринок

<http://www.pro-invest.com/> Інформаційні технології в бізнесі і управлінні

<http://www.expert.ru/> Аналітичний часопис "Експерт"

<http://www.sps-agro.ru/> Російськомовний міжнародний каталог фінансових ресурсів